

Behandelingsvoorstel voor de commissie ZCW

Onderwerp: Voortgangsrapportage *Wel Thuis!*

Cie-datum : 17 november 2003

Cie-nummer: 2003ZCW42

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: nee	inspraak: nee
eerdere behandeling in cie: nee	op:
in PS: nee	op:

Behandelend ambtenaar: M. Hofstee (2598)

Portefeuillehouder: A. Kamp

Inleiding

Op 10 februari 2003 heeft Provinciale Staten het programma Wonen, Welzijn en Zorg, *Wel Thuis!* vastgesteld. Het programma loopt door tot 2005 en heeft als doel om de realisatie van woonzorgwelzijn-arrangementen in de provincie te versnellen. Streven is om in 2010 20-24.000 woningen met zorg en welzijn op maat te realiseren, waarvan 9.500 zorgwoningen.

In de bijgevoegde voortgangsrapportage wordt verantwoording afgelegd over de voortgang van het programma. De voortgangsrapportage wordt hieronder kort samengevat.

Samenvatting voortgangsrapportage Wel Thuis!

Over het programma als geheel

Het programma is goed uit de startblokken gekomen. Er is een start gemaakt met de projecten (1) woonzorgstimuleringsregeling, (2) monitoring en afsluiten bestuurlijke overeenkomsten, (3) stimuleren en ondersteunen gemeenten en (4) Nieuw Wonen.

Er is een programmaorganisatie ingesteld met een programmamanager (vanaf 1 augustus nam Marieke Hofstee het stokje van kwartiermaker Beatrijs Janssen over) en projectleiders. In de programmaorganisatie wordt nauw samengewerkt tussen de sectoren Wonen, Zorg en Welzijn. Een denktank met externe sleutelpersonen uit het veld en een klankbordgroep met institutionele organisaties houden de programmagroep scherp, geven gevraagd en ongevraagd advies en treden op als ambassadeurs.

Het *Wel Thuis!* journaal verschijnt 3-4 maal per jaar en informeert alle betrokkenen over resultaten en ontwikkelingen.

Project Woonzorgstimuleringsregeling

Doel: financiële impuls geven aan de realisatie van zorgwoningen en een passend welzijnsaanbod door middel van een subsidie voor zorginfrastructuur en/of een passend welzijnsaanbod.

- Eerste tender is afgerond (looptijd 10 februari-1 mei 2003), totale budget euro 445.000.
 - Er zijn 17 initiatieven ingediend, waarvan er 11 zijn gehonoreerd. In totaal wordt met deze initiatieven een zorginfrastructuur gerealiseerd voor 300 mensen met een zorgbehoefte (met uitstraling naar overige bewoners). Hiermee lopen we voorop op de doelstelling om in 2005 met behulp van deze regeling 450 woningen geschikt te maken als woning met zorg- en welzijnsarrangement.
-

- Onder de gehonoreerde projecten zijn onder meer initiatieven voor de integratie en acceptatie van mensen met een psychische stoornis in een wijk; 2 cliënteninitiatieven en initiatieven voor het realiseren van loketfuncties voor wonen, welzijn en zorg in de wijk.
- Er is afgestemd met het Experimenten Krediet Volkshuisvesting, de Opplusregeling en het ISV zodat kansrijke initiatieven in alle gevallen op een goede manier naar het juiste budget zijn toegeleid.

Vooruitblik:

- In juni is de tweede tender gestart (uiterste indieningstermijn 1 november 2003), totaal budget euro 545.000,--. In deze tender is extra aandacht voor cliënteninitiatieven. Samen met de PP/CP en door middel van extra publiciteit worden cliënten en cliëntenorganisaties uitgedaagd om met projectvoorstellen te komen. Schakels en IWZ (innovatiecentrum voor wonen, welzijn en zorg) kunnen daarbij desgewenst ondersteuning bieden. Uiteraard kunnen ook andersoortige initiatieven ingediend worden.

Project monitoring en afsluiten bestuurlijke overeenkomsten

Doel: afspraken per regio over het totaal aantal te realiseren woonzorg-woningen tot en met 2010.

- Adviesbureau Companen heeft de vraag en een deel van het aanbod in beeld gebracht. Doordat het niet is gelukt het complete aanbod in beeld te brengen (onder meer door te weinig medewerking van corporaties en gemeenten en de veelheid aan verschillende registratiesystemen), is het niet gelukt een volledig beeld te geven van de mismatch tussen vraag en aanbod. Indicatie is dat deze mismatch (dus het nog te realiseren aantal woningen met zorg en welzijnsvoorzieningen) globaal overeenkomt met de in het programma geformuleerde doelstelling van 24.000 woningen. Verder is er een begrippenkader ontwikkeld, dat alle partijen meer houvast biedt bij het realiseren van de doelstellingen.
- De bedoeling is om op basis van het monitorrapport bestuurlijke afspraken te maken met gemeenten. Door de complexiteit (onder meer door de link met de verstedelijkings- en woonmilieudifferentiatie-afspraken) en het belang van een strategische aanpak waarin het voldoende aantrekkelijk is voor gemeenten om afspraken te maken, is dit project later op gang gekomen dan gepland. Dit project heeft dan ook alle prioriteit in het volgende half jaar.

Vooruitblik:

- Het projectplan wordt afgerond. Er vindt afstemming plaats met het project stimuleren gemeenten. Eind 2003/begin 2004 gaat het project van start.

Wordt geagendeerd:

X ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

Bijlagen: Voortgangsrapportage

Programma Wonen Zorg en Welzijn

Eerste voortgangsrapportage *Wel Thuis!*

Met enige trots presenteren wij de eerste voortgangsrapportage van het programma *Wel thuis!*. Uit deze rapportage blijkt dat we het afgelopen half jaar resultaat hebben weten te boeken. Ook wordt duidelijk dat er de komende paar jaar nog veel werk aan de winkel is. Het programma *Wel thuis!* is op 10 februari 2003 vastgesteld door Provinciale Staten en is een uitvoeringsprogramma dat de nota Oog voor Wonen en de regiovisies Zorg aan elkaar verbindt. Het programma heeft vooralsnog een looptijd van drie jaar en zal lopen tot en met december 2005. De kern van het programma is dat de provincie als vliegwiel fungeert om de realisatie van woonzorgwelzijnarrangementen in de provincie te versnellen en de realisatie van het aantal toegankelijke woningen met zorg en welzijn op maat flink op te schroeven. In deze voortgangsrapportage beschrijven we de activiteiten en resultaten van het eerste half jaar (februari tot en met juli 2003) en blikken we vooruit op de komende periode.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De voortgang van het programma als geheel
- De voortgang van de afzonderlijke onderdelen:
 - De woonzorgstimuleringsregeling
 - Het beleidsinformatieonderzoek en de bestuurlijke overeenkomsten
 - Het project Stimuleren en ondersteunen gemeenten
 - Het project Nieuw Wonen
- De communicatie
- De inzet van mensen en middelen
- Een doorkijk naar het volgende jaar en de verdere ontwikkeling van het programma

Om snel een overzicht te krijgen beginnen we met een samenvatting van de hoofdlijnen.

0. Samenvatting

Op 10 februari is het programma *Wel Thuis!* van start gegaan. In het eerste half jaar lag de prioriteit bij het van de grond krijgen van de vier onderdelen die nu het hart vormen van het programma: de woonzorgstimuleringsregeling, het beleidsinformatieonderzoek/bestuurlijke overeenkomsten, het project Stimuleren en ondersteunen van gemeenten en het project Nieuw Wonen. De belangrijkste resultaten die we tot nu toe hebben bereikt zijn:

- De eerste tender van de Woonzorgstimuleringsregeling is met succes afgerond. Er zijn 11 projecten gesubsidieerd. Hierdoor komt er voor 300 woningen zorginfrastructuur.

- Het beleidsinformatieonderzoek naar de vraag en het aanbod van wonen, zorg en welzijn is afgerond. Hieruit blijkt dat er tot er tot 2020 bijna 16.000 woningen voor mensen met een zorgvraag bij moeten komen, waarvan bijna 10.000 echte zorgwoningen. Daarnaast is er dan behoefte aan ruim 70.000 levensloopbestendige woningen.
- Met vijf gemeenten zijn we een ondersteuningstraject gestart en van 26 gemeenten hebben we inzicht hoe ze op het terrein van wonen, zorg en welzijn presteren.
- De eerste levensloopbestendige wijk is in wording: Ondiep te Utrecht. Op 30 juni is een samenwerkingsdocument ondertekend met de provincie.

In het tweede half jaar van het programma gaan we voortvarend verder met de uitvoering van het programma. Op 1 november sluit de tweede tender van de woonzorgstimuleringsregeling, we maken een start met het traject om tot bestuurlijke overeenkomsten met gemeenten en zorgkantoor te komen, we gaan vijf nieuwe gemeenten ondersteunen en we hopen de keuze te maken voor een tweede wijk voor Nieuw Wonen.

Verder zullen we een paar nieuwe trajecten starten. Met het ministerie van VWS zijn we in overleg over hun betrokkenheid bij het project bestuurlijke overeenkomsten. Ook willen de instrumenten die we hebben op het gebied van ruimtelijke ordening meer en gericht gaan inzetten voor het programma. Op 8 oktober organiseren we de tweede Woonzorgmarkt.

Voor de komende tijd hebben we een aantal wensen, waar ook extra financiële middelen mee gemoeid zijn. We hebben voor 2003 geld gekregen voor het ondersteunen van tien gemeenten. Het maken van goede afspraken met gemeenten die ook zoden aan de dijk zetten kost meer tijd dan we hadden voorzien. Deze investering is echter zeer de moeite waard. We willen graag de helft van het budget voor 2003 overhevelen naar 2004 (212.500 euro). Veel gemeenten hebben belangstelling. We willen daarom budget om ook vanaf medio 2004 nieuwe gemeenten te ondersteunen.

Verder hebben we vanaf 2004 extra budget nodig voor het afsluiten van de bestuurlijke overeenkomsten, de uitvoering van ons nieuwe project Snel thuis (om nieuwe lokale initiatieven wonen, zorg en welzijn aan te jagen en lopende initiatieven te versnellen) en extra activiteiten op het terrein van welzijn. Deze wens wordt betrokken bij de invulling van het bedrag dat jaarlijks is gereserveerd voor de sociale agenda en in dat kader separaat aan u voorgelegd.

1. De algehele voortgang van het programma

Het uitbreiden van het aanbod aan woonzorgwelzijnsarrangementen in de provincie Utrecht wordt door alle partijen (woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, gemeenten, cliëntenorganisaties en provincie) nagestreefd, maar gaat te langzaam. De doelen van het programma zijn het vergroten van het aanbod en een beter samenspel tussen genoemde partijen (die elkaar nodig hebben om concrete initiatieven te realiseren).

Het beoogde maatschappelijk effect is om in 10 jaar tijd 20.000-24.000 toegankelijke woningen met zorg en welzijn op maat te realiseren. Het programma *Wel thuis!* bevat een samenhangend geheel aan projecten, activiteiten en regelingen om deze doelen te realiseren.

Het hart van het programma bestaat op dit moment uit:

- De woonzorgstimuleringsregeling
- Het verzamelen van beleidsinformatie en het afsluiten van bestuurlijke overeenkomsten
- Het project Stimuleren en ondersteunen gemeenten
- Het project Nieuw Wonen

Het eerste half jaar hebben we prioriteit gegeven aan het uit de startblokken krijgen van deze onderdelen en de communicatie over het programma. Voor de woonzorgstimuleringsregeling,

het project Stimuleren en ondersteunen gemeenten en het project Nieuw Wonen is dat goed gelukt, zoals zal blijken uit een uitgebreidere beschrijving van de voortgang per onderdeel. Het verzamelen van beleidsinformatie en het afsluiten van bestuurlijke overeenkomsten blijkt een lastig traject te zijn. Wat er lastig aan is en hoe we de hobbels proberen te overwinnen staat beschreven bij dit onderdeel.

Verder hebben we het Provinciaal Patienten Consumenten Platform Utrecht (PPCP) gevraagd ons praktische adviezen te geven over de vraag hoe we de inbreng van cliënten bij het programma en de totstandkoming van woonzorgwelzijnsvoorzieningen kunnen versterken en hun gevraagd gerichte activiteiten op dit vlak uit te voeren. Het PPCP kan hiervoor de subsidie gebruiken die ze hebben gekregen in het kader van de regiovisie.

Voor het programma is intern een slagvaardige organisatie neergezet. Deze bestaat uit een programmagroep die aangestuurd wordt door een programmamanager. De programmagroep bestaat uit de projectleiders/trekkers van de vier onderdelen en de communicatie-adviseur. De programmamanager heeft het mandaat om binnen de kaders van het programma zelfstandig te opereren en valt rechtstreeks onder een programmadirecteur (de directeur WEB).

De sectoren wonen, zorg en welzijn en het project Nieuw Wonen uit Agenda 2010 doen mee aan het programma en zijn vertegenwoordigd in de programmagroep. Tussen de sectoren is het afgelopen half jaar een hechte samenwerking ontstaan. De komende tijd willen we ook de sector ruimtelijke ordening nadrukkelijker bij het programma betrekken (zie ook paragraaf 8d).

Als kwartiermaker voor het programma was een externe programmamanager ingehuurd. Nu het programma op de rails staat, is per 1 augustus een interne programmamanager aangesteld (Marieke Hofstee).

Er is een denktank geformeerd, die ons gevraagd en ongevraagd adviseert over het programma, ons zonodig een spiegel voorhoudt en als ambassadeur voor het programma optreedt. De denktank bestaat uit 5 personen op persoonlijke titel met een binding in Utrecht. De leden hebben hun roots in de zorg, gemeenteland, de corporatiewereld, projectontwikkeling en cliëntenbeweging. De denktank is het eerste half jaar drie keer bij elkaar geweest. Er is geadviseerd over de strategie van het programma, de keuze voor de voorbeeldwijk voor het project Nieuw Wonen en het meer betrekken en benutten van de provinciale bevoegdheden op het terrein van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. De denktank zal aan het einde van het jaar/begin volgend jaar een eerste evaluatie van het programma houden.

Een terugkerende discussie in de afgelopen periode was op welke resultaten we als provincie kunnen en willen worden afgerekend. Het punt is dat we als we alleen resultaten formuleren die we als provincie helemaal zelf kunnen afdwingen, deze heel beperkt zouden zijn. Dat geldt niet alleen voor dit programma, maar voor bijna alle beleidsterreinen van de provincie. Als provincie kunnen we namelijk weinig op eigen houtje bereiken.

We maken daarom onderscheid tussen de ambitie van het programma als geheel, de resultaten van de afzonderlijke onderdelen en de inspanningen die we leveren om resultaten te bereiken. We monitoren het programma op alle drie niveaus.

De resultaten van de afzonderlijke onderdelen en de inspanningen blijken we goed te kunnen monitoren en beschrijven we hieronder per onderdeel. De ambitie van het programma: 20-24.000 toegankelijke woningen met zorg en welzijn erbij, blijkt veel lastiger te monitoren. Hoe meet je wat er bij komt in de provincie? De registratiesystemen van gemeenten, corporaties en het zorgkantoor blijken hierop niet voldoende toegerust te zijn. Hiervoor worden nadere voorstellen voor gedaan, die ook uitvoerbaar zijn in de praktijk.

2. Woonzorgstimuleringsregeling

Met de woonzorgstimuleringsregeling willen we een financiële impuls geven aan de realisatie van zorgwoningen en een passend welzijnsaanbod. Het blijkt dat zo'n impuls nog steeds nodig is om partijen over de streep te trekken en de totstandkoming van concrete initiatieven mogelijk te maken.

Voor het bouwen van zorgwoningen is subsidie mogelijk voor de zogenaamde zorginfrastructuur (maximaal 6.500 euro per woning) en/of technologische voorzieningen (maximaal 900 euro per woning).

Bij het ondersteunen van een passend welzijnsaanbod richten we ons vooral op het realiseren van concrete diensten, acceptatie van mensen met een handicap in de wijk en activiteiten op het grensvlak van zorg en welzijn. Per project is maximaal 22.500 euro beschikbaar.

Voor de uitvoering van de regeling is in 2003 990.000 euro beschikbaar en in de jaren 2004 en 2005 1.462.000 euro per jaar. De uitvoering van de regeling vindt jaarlijks getraptd plaats via twee tenders. Voor deze tenders worden afzonderlijk subsidiedeel-plafonds en voorrangsnormen vastgesteld door GS.

De subsidiedeelplafonds en voorrangsnormen voor de 1e tender (van 10 februari tot 1 mei 2003) zijn door GS vastgesteld op 11 februari 2003. Voor de realisatie van zorginfrastructuur (artikel 4, onder a,b) is 311.500 euro beschikbaar gesteld. Ten behoeve van welzijnsvoorzieningen (artikel 4, onder c,d,e,f) was een bedrag van 133.500 euro beschikbaar. Voorrang is verleend aan activiteiten van ouderinitiatief- of cliëntgroepen van ouderen, mensen met psychiatrische problematiek, mensen met een verstandelijke of een functiebeperking, en activiteiten gericht op mensen met psychiatrische problematiek. Voor de 1e tender 2003 zijn 17 initiatieven ingediend. Hiervan zijn 11 initiatieven (deels) gehonoreerd. De toekenningen aan projecten zijn afgestemd met subsidieverstrekkings uit andere provinciale regelingen zoals het Experimenten Krediet Volkshuisvesting (EKV-regeling), de Opplusregeling, en ondersteuning in het kader van stedelijke vernieuwing (ISV). Zo hebben we intern aanvragen die werden ingediend voor de EKV-regeling, maar beter pasten in de Woonzorgstimuleringsregeling hiernaar overgeheveld en vice versa. Voor de indieners betekende dit het voorkomen van bureaucratische rompslomp en onnodig afwijzen van goede aanvragen.

Met deze 11 gehonoreerde initiatieven wordt zorginfrastructuur gerealiseerd ten behoeve van bijna 300 mensen met een zorgbehoefte, en wordt zorgverlening mogelijk aan nog veel meer mensen die wonen in de wijken waar deze voorzieningen worden gerealiseerd. In een enkele wijk kan onder financiële impuls van de provincie een loket worden gerealiseerd voor integrale informatieverstrekking over wonen, zorg en welzijn (zoals in Houten, Zeist en Woerden). Met twee projecten bevorderen we de integratie en acceptatie van mensen met een psychiatrisch stoornis in de wijk. We dragen bij in de realisatie van 2 cliëntinitiatieven (voor een overzicht van projecten zie tabel in bijlage 2). Hiermee liggen we goed op koers, en voor de zorginfrastructuur zelfs vooruit op koers.

Vooraf hadden we als prestatie-indicator geformuleerd dat we met de regeling in drie jaar tijd 450 woningen geschikt wilden maken als zorgwoning. In de eerste tender blijken dit er al 300 te zijn. Na de tweede tender zullen we beoordelen of we de prestatie-indicator moeten aanpassen. We zullen dan überhaupt een de regeling evalueren en deze zonedig aanpassen.

Op 10 juni zijn door GS de voorrangsregels vastgesteld voor de tweede tender 2003. De inschrijving voor deze tender loopt tot 1 november 2003. Patiënten- en cliënteninitiatieven hebben voorrang. Het aantal aanvragen door cliënten in de eerste tender viel wat tegen. Daarom steken we hier voor de tweede tender extra energie in. Naast de algemene

voorlichting gaan we cliënten ook afzonderlijk benaderen, via een aparte voorlichtingsbijeenkomst, organen van de PP/CP, huis-aan-huisbladen en de Federatie van Ouderverenigingen. Voor cliënten of hun familie blijkt het vaak lastig hun ideeën goed te verwoorden en op papier te zetten. Het bureau Schakels is voor de tweede tender inzetbaar om hen hierbij te ondersteunen. Voor de tweede tender is in totaal 545.000 euro beschikbaar.

Met de opplusregeling van het BRU en de provincie worden bestaande woningen op een relatief makkelijke manier aangepast en opgeplust. Gezien het grote gat tussen vraag en aanbod blijft deze regeling van belang, ook al zijn de woningen over het algemeen nog niet op het niveau 'levensloopbestendig.' De regeling van het BRU loopt in 2003 af.

3. Het beleidsinformatieonderzoek en bestuurlijke overeenkomsten.

Om meer garanties te hebben dat we een inhaalslag maken met wonen, zorg en welzijn en gemeenten, corporaties en zorgkantoor aan te zetten tot (nog) meer actie willen we graag bestuurlijke overeenkomsten afsluiten. Het gaat dan bij voorkeur om zowel kwantitatieve (hoeveel toegankelijke woningen en zorgwoningen), kwalitatieve (wat voor soort zorgwoningen) en procedureafspraken (wanneer, door wie). Ter voorbereiding op het sluiten van dergelijke overeenkomsten hadden we meer inzicht nodig in de vraag naar en het aanbod van woon, zorg en welzijnsvoorzieningen per gemeente, regio en voor de gehele provincie. Dit onderzoek is uitbesteed aan Companen en eind juni gereed gekomen. Het onderzoek is begeleid door een commissie die bestond uit vertegenwoordigers van partijen in de provincie Utrecht en een extern deskundige. Naast een cijfermatig beeld had dit onderzoek ook ten doel tot een eenduidig begrippenkader voor de provincie te komen.

Het is gelukt om de vraag naar wonen en zorg in beeld te brengen. Dit is gedaan met behulp van het zogenaamde STAGG/IWZ model, dat meer en meer wordt gebruikt om een indicatie van de vraag te geven. Voor welzijn is het gedeeltelijk gelukt. Hier zijn nog geen goede modellen voor beschikbaar. Verder is het gelukt een begrippenkader te formuleren, dat op draagvlak van de begeleidingscommissie kan rekenen. Het is helaas slechts gedeeltelijk gelukt het aanbod in kaart te brengen. Problemen die zich hierbij voordeden waren dat te weinig corporaties hebben meegewerkt (ondanks forse inspanningen van onderzoekers, provincie en vertegenwoordiger corporaties) en de registratiesystemen van partijen de gevraagde gegevens lang niet altijd konden leveren.

Een en ander betekent dat we bij het onderzoek twee kanttekeningen moeten maken:

- De vraag voor wonen en zorg is met een theoretisch model in kaart gebracht. Dit model gaat uit van vergaande extramuralisatie. Gezien de trage voortgang in de praktijk, de economisch slechtere tijden en weinig doortastend beleid van VROM en VWS lijkt dit niet haalbaar. Het resultaat moeten we daarom zien als de maximale opgave.
- Het aanbod is maar gedeeltelijk in kaart gebracht. Daardoor is het niet mogelijk om de discrepantie tussen de huidige situatie en wat de behoefte de komende jaren is concreet weer te geven. Alleen wat er aan behoefte bijkomt. Waarschijnlijk is nu sprake van een tekort. In hoeverre het huidige tekort en de (te) optimistische inschatting van de vraag elkaar compenseren weten we niet.

Samengevat heeft het onderzoek een begrippenkader opgeleverd en een indicatie van de opgave. Een heel belangrijk doel van het onderzoek was om partijen bewust te maken van de enorme opgave die er is. Dat is gelukt. De resultaten van het onderzoek komen overeen met de doelstelling die we hebben gesteld. In 2010 gaat het om ruim 26.000 levensloopbestendige wonen (programmadoelstelling: 20.000-24.000), waarvan ruim 5.000 zorgwoningen (programmadoelstelling: 9.500). Duidelijk wordt in 2020 de behoefte sterk toeneemt: het gaat

dan om ruim 73.000 woningen, waarvan ruim 10.000 zorgwoningen. Ondanks enig voorbehoud (bijvoorbeeld ten aanzien van de snelheid van de extramuralisering) bevestigt het onderzoek nogmaals de urgentie van het probleem.

De resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd in een brochure. Verder zullen we gemeenten aanbieden om op lokaal niveau vraag en aanbod nader in kaart te brengen.

Nu moeten we de slag naar de bestuurlijke overeenkomsten maken. Het maken van dergelijke overeenkomsten is om meerdere redenen een lastig traject.

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de overeenkomsten gekoppeld zouden worden aan de zogenaamde verstedelijkingsafspraken tussen Rijk, provincie en regio's. Het is echter nog steeds onduidelijk of het Rijk verstedelijkingsafspraken wil en wat de status hiervan zal zijn. Daarom hebben we besloten ons eigen pad te trekken.

Voor partijen moet het interessant zijn om een overeenkomst met de provincie af te sluiten. Zeker als het overeenkomsten zijn waarvan ze willen dat ze ook nagekomen en uitgevoerd worden. Daarom is het goed om een soort 'wisselgeld' op zak te hebben, waarmee afspraken kunnen worden ondersteund. Waar dat mogelijk is, kunnen we hiervoor de bestaande projecten voor inzetten, daarnaast is het wenselijk over extra middelen te beschikken. Daarnaast zal het ministerie van VWS op alle mogelijke manieren deze aanpak ondersteunen. De komende paar maanden willen, in overleg met betrokken partijen, in twee regio's de mogelijkheden en vormgeving van een bestuurlijke overeenkomst nader verkennen. Hiervoor is het nodig een extern adviseur in te schakelen, omdat de provincie geen onafhankelijke partij is in dit traject. In Zuid-Holland en Noord-Holland is het ook nodig gebleken hiervoor een onafhankelijke derde, met verstand van bestuurlijke processen, bij in te schakelen. Eind dit jaar moet helder zijn met welke partijen en in welke gebieden we als eerste een overeenkomst kunnen gaan afsluiten. Het maken van de feitelijke overeenkomst zal vervolgens nog enige tijd in beslag nemen. Ook hier is ondersteuning bij nodig. Zowel in de adviserende zin als voor het bepalen wat een redelijke opgave voor de betreffende gebieden is (onderzoek beschikbaar en geschikt te maken aanbod). Op basis van de ervaringen in deze twee regio's bekijken we hoe we het beste aan de slag kunnen gaan met de andere twee regio's van Utrecht.

4. Het project Ondersteunen en stimuleren gemeenten.

Gemeenten blijken nog te vaak een zwakke schakel te zijn als het gaat om wonen, zorg en welzijn. Dit kan verschillende oorzaken hebben. Een daadkrachtig optreden vraagt om een optimale afstemming van interne diensten en bestuur. Dit is geen kennesinne, wat wij als provincie ook aan de lijve ondervinden. Het is, vooral voor de kleinere gemeenten, lastig om door het woud van regelingen op het terrein van wonen, zorg en welzijn het bos te blijven zien. Ook is het zo dat het onderwerp nog niet bij alle gemeenten hoog genoeg op de agenda staat. En als de gemeente wil, lukt het hen niet altijd om de andere partijen op één lijn te krijgen. Daarom investeren we flink in het stimuleren en ondersteunen van gemeenten.

Het project ondersteunen gemeenten is begin februari 2003 van start gegaan. In deze maand is voor dit project 425.000 euro beschikbaar gesteld (PS2003ZEW03). Hiermee kunnen we 10 gemeenten ondersteunen. De ondersteuning is gericht op het versterken van de positie van gemeenten als facilitator, regisseur en/of trekker in het samenspel tussen partijen rondom wonen, zorg en welzijn. Maar dit is geen doel op zich. Onze inzet is dat gemeenten, doordat ze sterker in hun schoenen staan, meer concrete plannen maken en uitvoeren.

We streven naar het volgende resultaat: in één jaar hebben 5 gemeenten concrete ondersteuning ontvangen en is bij 5 gemeenten de behoefte aan ondersteuning uitgewerkt tot

een concreet plan van aanpak. Van deze 10 gemeenten benaderen we 8 gemeenten die daar zelf om vragen en op 2 gemeenten, die volgens anderen partners achterblijven, stappen we zelf af.

De ondersteuning bestaat feitelijk uit twee fases. In de eerste fase voeren medewerkers van de provincie gesprekken met medewerkers van de gemeenten en is er zonodig bestuurlijk overleg. Tijdens deze fase maken we een diagnose van de situatie en positie van de gemeente en wordt gezamenlijk geanalyseerd wat het belangrijkste probleem voor de betreffende gemeente is. Op basis hiervan maakt de gemeente een actieplan en komen de gemeente en provincie een prestatiecontract overeen voor de tweede fase. In de tweede fase krijgt de gemeente financiële ondersteuning voor concrete acties en initiatieven uit het actieplan. In de praktijk blijkt fase 1 zeer belangrijk te zijn en rendement op te leveren. Zo heeft dit bij een gemeente al geleid tot het inzetten van meer uren voor wonen, zorg en welzijn en een betere afstemming tussen de interne diensten. In een andere gemeente is de wethouder voorzitter geworden van het lokale WZW platform. In fase 1 investeren we daarom ook de nodige tijd.

In het eerste half jaar hebben we met zeven gemeenten oriënterende gesprekken gevoerd. Met vijf gemeenten is een ondersteuningstraject gestart (IJsselstein, Ronde Venen, Woerden, Woudenberg, Baarn). Tot nu toe zijn er drie diagnoses van gemeenten gemaakt en ondersteuningsvragen geformuleerd, twee actieplannen en is er één prestatiecontract tussen gemeente en provincie getekend. De komende paar maanden verwachten we met de andere vier gemeenten waar we mee in gesprek zijn een prestatiecontract af te sluiten.

Naast het ondersteunen van individuele gemeenten hebben we nog een paar andere acties ondernomen:

- Een Quick scan
In maart en april is een quick scan gedaan bij gemeenten om een beeld te krijgen hoe gemeenten er bij de start van het programma voorstaan. Onderwerpen die aan de orde kwamen waren onder meer het beleid, de informatievoorziening, de interne organisatie en samenwerking, de rol die de gemeente neemt en wil en het soort en aantal projecten waar de gemeente bij betrokken is. 28 van de 33 gemeenten hebben meegedaan. Op basis hiervan hebben we gemeenten opgedeeld in vier groepen. De indeling is gebaseerd op de mate van lokale samenwerking en de rol van de gemeente (actief of passief). Aan het eind van het programma kunnen we meten of er tijdens en door het programma verschuivingen zijn opgetreden.
- Themamiddagen voor gemeenten.
Bij gemeenten blijkt er veel behoefte te zijn aan onderling contact. Wij hebben de handschoen opgepakt en gaan regelmatig themabijeenkomsten organiseren. Doel hiervan is informatieuitwisseling en -verstrekking, leren van elkaar en stimuleren van elkaar. In mei is tijdens de eerste themabijeenkomst het resultaat van de quick scan aan gemeenten gepresenteerd. Dit leidde tot een boeiende discussie met en tussen de 14 aanwezige gemeenten.

In het komende half jaar gaan we door met de in gang gezette ondersteuningstrajecten en gaan we van start met vijf nieuwe gemeenten. Verder organiseren we een tweede themabijeenkomst over de één loketfunctie. Veel gemeenten worstelen er mee hoe ze hier concreet handen en voeten aan kunnen geven.

De beschikbare middelen voor 2003 zullen we niet geheel in dat jaar besteden. Gedeeltelijk was dit ons al snel duidelijk. We hebben middelen voor 2003 gekregen, terwijl de ondersteuning voor de eerste tien gemeenten van begin af aan doorliep tot en met februari 2004. Daarnaast kost de eerste fase van de ondersteuning meer tijd dan was voorzien, maar dit blijkt de investering waard. We verwachten dit jaar met de eerste vijf gemeenten afspraken te maken en financiële ondersteuning te geven en de tweede ronde van vijf gemeenten in het eerste half jaar van 2004. We hebben daarom reeds verzocht de helft van het beschikbare bedrag over te hevelen naar 2004.

We hebben middelen ontvangen voor 10 gemeenten. Het project blijkt goed aan te slaan en we verwachten dat nog minstens 10 andere gemeenten ondersteuning willen en kunnen gebruiken.

5. Nieuw Wonen

De algemene doelstelling voor het project is nieuw wonen door de generaties heen waar te maken: samen met (alle) betrokken partijen ervoor te zorgen dat in de toekomst levensloopbestendige wijken ontstaan waar bewoners van alle leeftijden en met verschillende leefstijlen terecht kunnen. Dit betekent concreet dat de provincie Utrecht als voorbeeldprojecten samen met alle betrokken partijen twee levensloopbestendige wijken wil creëren; zowel een nieuwe als een bestaande wijk en dat zij door kennisoverdracht andere nieuwe initiatieven wil stimuleren. Als specifieke doelen hebben we:

- Het levensloopbestendig maken van een bestaande wijk in de provincie Utrecht en het levensloopbestendig maken van een nieuwe wijk in de provincie Utrecht. De ontstane levensloopbestendige wijken zijn vitale wijken voor alle leeftijden en leefstijlen, (waar sprake is van sociale samenhang).
- Kennisoverdracht over levensloopbestendige wijken en over de aanpak van het creëren van levensloopbestendige wijken.

Op 4 maart 2003 is de keuze gemaakt voor de bestaande wijk: Ondiep in Utrecht. Het project is hier ook daadwerkelijk van start gegaan en op 30 juni hebben alle betrokken partijen een samenwerkingsdocument met de provincie getekend. Het ontwerpteam 'levenslustig Ondiep' is inmiddels aan de slag. Zij gaan een programma van eisen opstellen dat naar verwachting eind oktober klaar is. Vervolgens wordt een ontwerp opgesteld waarna uiteindelijk een uitvoeringsplan kan worden uitgevoerd.

Er is helaas geen nieuwe wijk gevonden waar we het project kunnen uitvoeren. Besloten is om de mogelijkheden van een tweede bestaande wijk te onderzoeken. Op dit moment zitten we middenin dat onderzoek. Dit najaar hopen we hier meer duidelijkheid over bieden.

De uitgaven liggen voornamelijk binnen de opgestelde begroting.

Het project Nieuw Wonen is inhoudelijk ondergebracht bij het programma *Wel Thuis!*, maar feitelijk een Agenda 2010 project. De nadere inhoudelijke en financiële verantwoording leveren we daarom in het kader van Agenda 2010.

6. Communicatie

Het programma *Wel Thuis!* hebben we in samenspraak met organisaties in de praktijk vorm gegeven. In november en december 2002 hebben we drie regionale bijeenkomsten gehouden om het concept-programma te bespreken en het programma is besproken in de klankbordgroep. Het is echter wel zo dat de provincie nadrukkelijk het voortouw heeft genomen. Ook hebben we ons niet gericht op commitment van alle partijen, omdat we anders eerst jaren aan het overleggen zouden zijn voordat we konden beginnen.

Dat betekent wel dat de communicatie over het programma extra aandacht vraagt. Naast informeren gaat het daarbij nadrukkelijk om het betrekken van partijen bij de uitvoering.

Om betrokken partijen te informeren hebben we in maart een brochure over het programma en een brochure over de woonzorgstimuleringsregeling verspreid onder alle gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsinstellingen en cliëntenorganisaties. We hebben twee *Wel Thuis!* journaals uitgebracht om nieuws uit het programma en ontwikkelingen op het terrein van wonen, zorg en welzijn in de provincie Utrecht te verspreiden. Verder staat actuele en achtergrondinformatie op de website.

Naast deze informatie en informatiekkanalen die zich richt op onze primaire doelgroepen, heeft *Wel Thuis!* ook in de regionale- en huis aan huisbladen aandacht gehad. Er zijn artikelen in diverse regionale en lokale kranten verschenen en er is een paar keer bericht op de radio over *Wel Thuis!*. Verder hebben we persberichten verspreid over *Wel Thuis!*, de woonzorgstimuleringsregeling (twee keer een aankondiging, een keer over de resultaten van de eerste tender), het beleidsinformatieonderzoek, Nieuw Wonen (de keuze van de wijk en de samenwerkingsovereenkomst met Ondiep) en het prestatiecontract met IJsselstein. De coördinerend gedeputeerde Annie Kamp heeft diverse nieuwe woonzorgwelzijnsprojecten geopend, wat ook de nodige aandacht in de pers en radio heeft opgeleverd.

De eerste helft van 2003 is vooral gebruikt om *Wel Thuis!* in de provincie neer te zetten. Met alle informatie die we hebben geleverd zijn talrijke organisaties en personen bekend geraakt met het programma. Via de woonzorgstimuleringsregeling, het ondersteunen van gemeenten, het beleidsinformatieonderzoek en het project Nieuw Wonen en werkbezoeken zijn inmiddels veel organisaties ook daadwerkelijk betrokken bij het programma. Het komende half jaar willen we verder benutten om partijen (nog) meer te betrekken bij het programma. Om nog meer dynamiek in het programma te brengen, organisaties inspiratie te geven en voorbeelden hoe het kan voor het voetlicht te brengen, organiseren we op 8 oktober de tweede woonzorgmarkt. Verder kiezen we voor een gecombineerde strategie van 'de steen in het water' en 'kansen grijpen'. We leggen de komende maanden meer contact met mensen en organisaties die willen en al het goede voorbeeld gegeven hebben. Ook zal Schakels voor het programma een databank van projecten in de provincie Utrecht maken. Door deze goede voorbeelden wat meer te profileren en in te zetten voor het programma denken we ook anderen over de streep te trekken, zodat het programma zich verder en verder verspreid. Verder gaan we ons meer richten op gemeenten, corporaties en zorgaanbieders die plannen op stapel hebben staan voor nieuwbouw, herstructurering en uitbreiding van het zorgaanbod om te checken of er voldoende aandacht is voor woonzorgwelzijnvoorzieningen en zonodig partijen te bewegen hier meer ruimte voor te creëren.

7. Inzet van mensen en middelen

Voor de uitvoering van het programma is op jaarbasis 6,35 fte beschikbaar (inclusief de projectleider Nieuw Wonen). De eerste helft van dit jaar lukte het net met deze inzet. In totaal werken 15 mensen een deel van hun tijd aan het programma. Iedereen heeft er hard aan getrokken om de uitvoering zover te krijgen als we nu zijn. Naar verwachting moet het komend jaar de huidige inzet worden gehandhaafd en is mogelijk extra inzet nodig vanuit wonen en communicatie. Dit wordt via de sectorplannen geregeld.

Verder hebben we vanaf 2004 budget nodig voor het afsluiten van de bestuurlijke overeenkomsten, de uitvoering van ons nieuwe project Snel thuis (om nieuwe lokale initiatieven wonen, zorg en welzijn aan te jagen en lopende initiatieven te versnellen) en extra activiteiten op het terrein van welzijn. Alles bij elkaar betekent dit dat we vooralsnog in totaal

ongeveer 1.2 miljoen euro extra nodig hebben. Deze wens voor aanvullende middelen wordt betrokken bij de invulling van het bedrag dat jaarlijks is gereserveerd voor de sociale agenda en in dat kader separaat aan u voorgelegd.

8. Het programma en het komende jaar

In de voorgaande paragrafen zijn er per onderdeel al aandachtspunten en voornemens voor het komende half jaar opgenomen. Belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- Het met vereende krachten uitwerken en uitvoeren van de projecten Bestuurlijke Overeenkomsten en Snel Thuis (versnellingsteam),
- Meer afstemming met en inzet vanuit ruimtelijke ordening/volkshuisvesting, waarbij reguliere instrumenten en contacten zo goed mogelijk worden benut.
- Het verder uitwerken van het begrip welzijn binnen het programma en de rol die de provincie bij de uitwerking daarvan kan vervullen.

9. De volgende voortgangsrapportage

De volgende voortgangsrapportage verschijnt in maart 2004.